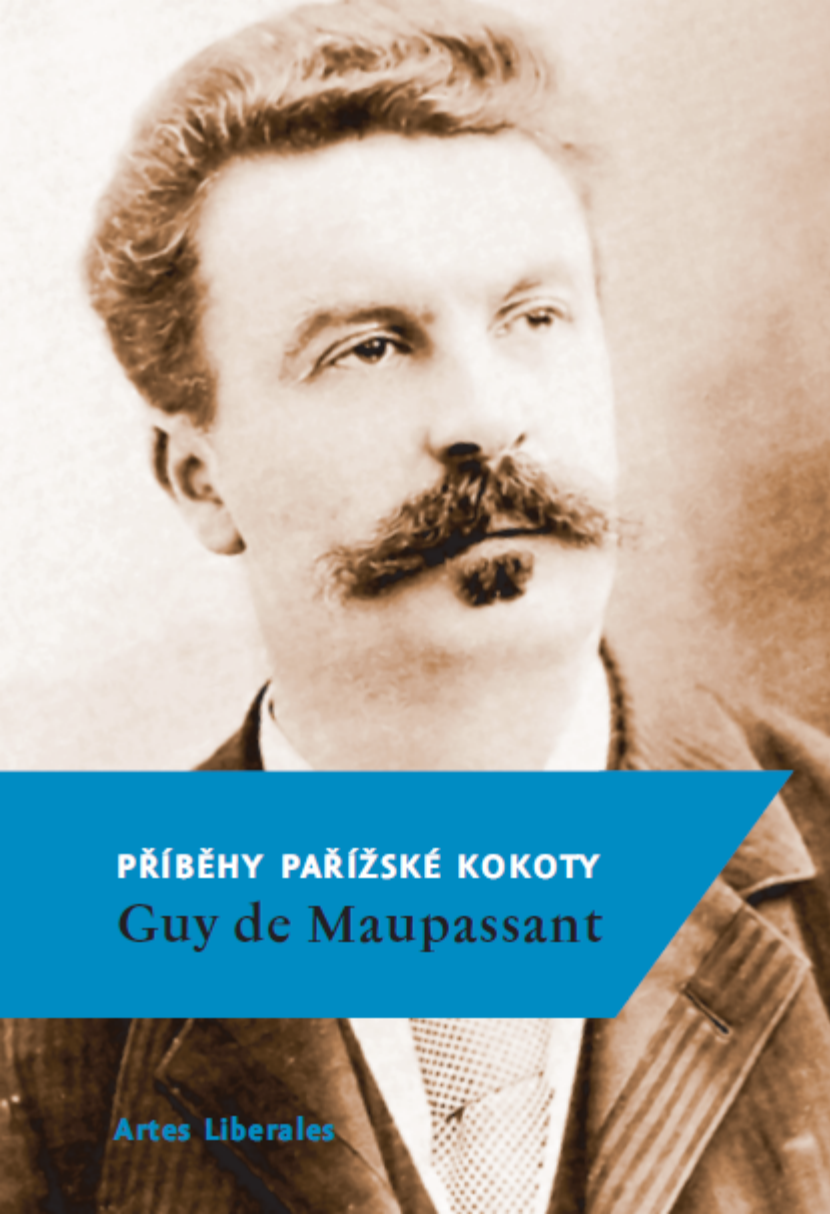

PŘÍBĚHY PAŘÍŽSKÉ KOKOTY

Guy de Maupassant

Artes Liberales

ARTES
LIBERALES

Guy de Maupassant **Příběhy pařížské kokoty**

PŘÍBĚHY PAŘÍŽSKÉ KOKOTY

Guy de Maupassant

Artes Liberales

Preface & Commentary © Radim Kopáč, 2011
Editions © Artes Liberales, 2011

ISBN 978-80-904745-3-6

Poznámky k jedněm příběhům

Próza s titulem *Příběhy pařížské kokoty*, napsaná nejspíše v první polovině 80. let předminulého století a vydaná v českém překladu poprvé jako bibliofilie u K. J. Obrátila v roce 1932, podruhé „péčí“ nakladatelství Monitor o devětapadesát let později, bývá automaticky připisována Guy de Maupassantovi (1850–93), spisovateli francouzského (kritického) realismu, potažmo naturalismu. O jeho autorství nepochyboval ani Obrátil („Nová erotická kniha Guy de Maupassanta *Příběhy pařížské kokoty* […] bude míti jistě ne menší úspěch nežli *Neteře paní plukovníkové*“), ani porevoluční vydavatel („*Příběhy pařížské kokoty*, které jsou […] připisovány Guy de Maupassantovi“); nepochybuje o něm ani Jan Hýsek v doslovu k *Velkému slovníku sprostých slov* (1999), kde píše: „v počátečním nakladatelském boomu [po roce 1989] se objevily v padesátitisícových nákladech z produkce jakéhosi Monitoru dva čistě merkantilní ohyzdné reprinty obou maupassantovských svazků z edice Kulturně-historických a literárních kuriosit (*Neteře paní plukovníkové*, 1930/1990, a *Příběhy pařížské kokoty*, 1932/1991), arciže bez uvedení původu a hlavně bez Obrátilových průvodních poznámek, čímž byla reedice definitivně degradována na vcelku ordinérní tiskovinu ‚pro trafiky‘.“

Rovněž německá encyklopedie *Bilderlexikon der Erotik* (1928) zmiňuje v souvislosti s Maupassantem dvě „oplzlá“ díla, na prvním místě *Příběhy pařížské kokoty* (*Impression d'une fille*); ovšem *Neteře paní plukovníkové* (*Les Nièces de Madame la Colonelle*) dává do souvislosti s pseudonymní Madame la Comtesse de Cœur-Brûlant, čili markýzou de Mannoury d'Ectot, za svobodna Le Blanc, vnučkou slavného lékaře a chemika Nicolase Le Blanca (1742–1806) – a v neposlední řadě autorkou *Příběhu Violetty* (*Le Roman*

de Violette), který bývá někdy vydáván také pod jménem Victora Huga. Katalog prestižního nakladatelství Olympia Press naznačuje, že *Neteře paní plukovníkové* mají ještě svůj pandán: prózu *Synovci pana plukovníka* (*Les Cousines de le Colonelle*). *Bilderlexikon* dodává, že texty mohl napsat taky někdo úplně jiný: hraběnka Maurice de Boissiron, intimní přítelkyně George Sand. A ještě *Encyclopedia of Erotic Literature* (2006): výše uvedené práce tu v souvislosti s Maupassantem nenajdeme, zato tu najdeme díla jiná: básně *Désirs de faune*, *Ma source*, *La Femme à barbe* a *69* a jednoaktovku *À la feuille de rose, maison turque*. Shrňme to: O Maupassantově autorství v případě *Příběhů* a *Neteří* žádný přímý důkaz neexistuje.

Co by ale pro autorství svědčilo, pokud jde o *Příběhy pařížské kokoty*? Text, který dává podle Obrátila „nahlédnouti ve skvělém líčení do vyšších kruhů bohatých burziánů a jejich metres, do opojných sfér divadelního zákulisí, do přepychových příbytků zdemoralizovaných zhýralců, do říše mužských prostitutů, kokot, lesbianek a světáků tzv. lepší francouzské společnosti osmdesátých let 19. století“? Jistě samotný Maupassantův buržoazní původ, dobrá společenská situovanost obou rodičů plus silná a nekonformní osobnost matky, která se rozhodla v jedenašedesátém roce legálně opustit svého manžela. To samé provede, a dokonce dvakrát, úvodem a závěrem textu, čili v jakési vývojové spirále, hlavní postava (a zároveň vypravěčka) *Příběhů pařížské kokoty* Léna de Mauregard – žena několika tváří a identit, nadaná „uměním“ Sadovy Julietty: „Byla jsem mladá, hezká, pěkně urostlá, zajímavá, dostatečně inteligentní, napadlo mne tedy, abych podnikla to, čeho by se můj muž nebyl odvážil: Boj se společností. A já ten boj přijala. Za přízeň, kterou mohu poskytnouti, otvírají se železné truhly zámožnosti.“ Nejedná se tu zřejmě o příběh lásky, o dějiny výjimečného milostného vztahu, ale

o sled „partií“, v nichž je titulní hédonistickou „kokotou“ účelně a s jistým sociálním cynismem distribuována slast mezi nejrůznější solventní a mocné zájemce, a to různého věku i pohlaví.

Přízeň ženy má v hrdinčině (vypravěččině) podání svoji pevnou taxu: osobní prospěch na úkor druhých, méně schopných a méně šťastných. To je maxima vskutku sadovská, ovšem „měkkost“, s níž jsou podávána konkrétní milostná dobrodružství, jejich takřka lyrický, básnivý rozměr ukazují na příbuznosti spíše se stylem Rétifa de la Bretonne, autora *Anti-Justiny*. Erotické a sexuální hry na libovolný způsob (vděčným motivem je např. opěvání ňader a ženské zadnice) nejsou v *Příbězích pařížské kokoty* poháněny ani primitivní vulgaritou v chování, jednostranně dominantním, silovým jednáním, amorálností hrubého zrna, ani různými fyziognomickými, případně psychickými monstrozitami, stavěnými hrdě na odiv; jsou ve svém průběhu i výsledku vesměs ladné, harmonické, spjaté s požitkem jednotlivých aktérů. Tomu odpovídají použitý jazyk a styl, jak dokládá Obrátilův překlad, kde nezazní ani jednou expresivní výrazy typu „kunda“, „čurák“ nebo „mrdat“.

Ale zpět k domnělému Maupassantovu autorství: Co pro ně svědčí dále? Třebas zasvěcené vhledy do prostředí novin, šantánu, případně burzy, s nimiž měl spisovatel a svého času aktivní novinář svoji bohatou zkušenost; třebas postava vykutáleného žurnalisty Alberta Tisina, adepta polosvěta, ochotně manipulujícího veřejným míněním podle přízně, které se mu dostává od vybraných objektů, šplhajícího – podobně jako Georges Duroy v *Miláčkovi* (1885) – přes srdce i klíny žen po společenském žebříčku vstříc kariéře a všem jejím skvělým atributům. A paralely najdeme taky v *Kuličce* (1880): Léna je možná vypočítavá a snad i neslitovná kurva, ale některé obrazy, v nichž účinkuje se svým manželem Stanislavem, ji ukazují málem jako

ideální manželku, jako ženu respektující a milující svého muže. Možná by Léna posloužila jako příklad dnešním feministkám: odečteme-li hodnocení, je vlastně nezávislou a svobodnou bytostí. Podobně jako jí byla Maupassantova matka. Na ni by rovněž pasovala píseň, v níž jedna z postav příběhu, Elvíra, tančíc nahá budoárem, opěvuje titulní „kokotu“ a s ní ženu jako takovou: „Tobě, ženo, patří celý svět!“

S novelou, která má vyzývavě otevřený konec („Jak dlouho potrvá ještě toto období mého nuceného potulného života? Je mi smutno… Jsem však plna odhodlanosti, moje hvězda dosud nepobledla.“), nakonec korespondují i úvodem nastíněné zmatky kolem autorství. Vždyť podobně nejasný je vztahový mnohoúhelník, který se pohybuje jednotlivými kapitolami prózy, jejímž dějištěm jsou střídavě Buloňský lesík a různé pokoje, komnaty, byty a budoáry – a jejíž dějové linky se klikatí, protínají se a znovu rozbíhají. Léna se nechává vydržovat hrabětem de Clameran, zatímco její milenka Elvíra obcuje s jejím manželem Stanislavem; ten ale záhy Elvíru opouští kvůli Juaně, jejíž milenec Pavel se oddává občas se Stáňou „nepřirozeným zábavám“; Léna, čili Rinetta, potažmo Irena, se znovu spojuje s Elvírou a začínají dovádět s Barfleurem, „tlustým podnikatelem“. A do spektáklu přistupují rychle další a další: Rinettin známý, baron Obrenval („bohatý sportovec, milenec Lucinky des Etoiles, blbečka, jenž při závodech sází vysoko a přivedl již dva milence na mizinu, ač má sotva dvaadvacet let“), plus jeho metresa Mauricetta Rossignolová, zmiňovaný Tisin, jakási Američanka, zručný divadelní podnikatel Tiercelan, kočí Josef nebo sklepník z Cabaretu de Nuit, co touží, aby se Léna dotkla jeho „pinďourka“… Račte vstoupit!

Radim Kopáč

DÍL PRVNÍ

1.

Šest měsíců uplynulo od té doby, co jsem opustila svůj domácí krb, šest měsíců, co jsem procestovala s hrabětem de Clameran celý svět, šest měsíců, co neutuchá v mém srdci vzpomínka na Stanislava, ačkoli se leccos hodně změnilo! Šest měsíců minulo, aniž jsem ho spatřila – a nyní jsem se konečně vrátila do Paříže, bydlím ve svém vlastním šlechtickém domě, zařízeném s knížecím přepychem, jenž by mne mohl jinak naplniti radostí a pýchou, kdyby mi však nebránil ani na okamžik, abych si uvědomila to, čím jsem: vydržovaným děvčetem, závislým na rozmarech boháče, jež nepatrný vrtoch může opět vrhnouti do nejistoty…

Ach, ta nejistota! Kdyby té nebylo! Můj muž Stanislav by mne vzal opět k sobě, vždyť má ode mne stálý příjem 2000 franků, jež mu posílám každého měsíce po Elvíře ze svých důchodů. Uspořila jsem si něco, budu šetřiti ještě více, nouzí bychom netrpěli. Jsem ostatně krásnější než kdy předtím a nalezla bych za Oskara brzy nástupce. Jsem také ochotna započíti opět s Elvírou obchody.

Moje přítelkyně Elvíra mně sice neodpověděla, jak jsem si to přála, na žádný z mých dopisů, ale mohu jí důvěřovati. Připravila mi cestu k výnosné prostituci; se sličnou hnědovlasou Elvírou jsem užila her sapfické lásky,

jež tolik dráždily ty staré sviňáky. Ach, ty sapfické milostné hry, jež jsme měly tak vášnivě rády, jedna jako druhá, a které nám vynášely tolik peněz, nehledě ani na rozkoše, v jakých jsme tonuly! Elvíra je od té doby, co jsem odcestovala, metresou mého muže – spojila se i s Juanou; nahradila jí asi mne?

Nemám ani zdání o tom, co se mezitím přihodilo, ač by mne to zajímalo, ale nelze se mi dopíditi pravdy.

Mé usídlení v Paříži, jehož se hrabě ujal s takovým taktem a energií, mi nedovolilo, abych se za těch šest měsíců, jež trávím nyní zde, poohlédla po městě a informovala se. Mám šlechtický dům, vše, co je v něm, je mé, musela jsem tedy přece býti za to vděčnou…

Snadná vděčnost! Hrabě není náročný milenec, a myslím, že si mě vydržuje spíše z ješitnosti, pro slávu, kterou mu přináší moje krása, než z jiného důvodu. Časem, ale ne často, ó, ne, nikoli často, udělá mi to rychle, zcela obyčejným způsobem a pak – diskrétní ústup. Jak jen možno člověku vydati tolik peněz pro ženu, od níž požaduje tak málo?

A nyní ve mně vře krev! Vzpomínka na slastné chvíle se Stanislavem po naší svatbě opět ve mně ožívá. Potom ty „partie“ s Elvírou, jak jsme tomu říkaly! Vzpomínka na ty „partie“ lechtá mé nervy a probouzí ve mně touhy – touhy. Ah! Tak bych, tak bych…

Jako tenkráte v Nizze. Jediná nevěra, jíž jsem se dopustila vůči hraběti za naší cesty. Ale byla to opravdu nevěra? Rdím se a směji se, vzpomenu-li na to.

Vylíčím to dobrodružství, dělá mi to dobře.

Hrabě byl v Monte Carlu. Byla noc. Vyšla jsem, abych se nalokala vzduchu, nudila jsem se. Blížil se ke mně pán. Jaký to typ! Nehezký, zešedivělý, malý, trochu shrbený, ale jemného obličeje.

„Hledáš zákazníka?“ otázal se mne.

Podívala jsem se naň, přeměřila ho a vzrušena jsouc náhlým vzplanutím fantazie odvětila jsem:

„Snad.“

„Nehledej už, jsem to já. Sto sous, ano?“

Sto sous! Měla jsem hroznou chuť vybuchnouti ve smích.

Sto sous mně, jíž dává Oskar měsíčně deset tisíc franků!

„Budiž, sto sous!“

„Ale, to víš, jsem ženat, nechci tě uraziti, člověk mívá přitom často malér… Nedělám to obyčejným způsobem; budeš mne cucat, rozumíš – kvůli opatrnosti. Považ, kdybych takhle svoji ženu nakazil!“

Cucat ho! Cucat ho!

Tím mne získal nadobro. Celý den jsem snila o bordelu, kam mne jednou zavedl můj muž a kde jsem to dělala poprvé, aniž o tom věděl. Přemluvila mne k tomu paní toho domu a draze mi zaplatila; žádalo se to tehdy po mně poprvé.

Cucat, cucat mužského… Zmírala jsem touhou, aby to mohla dělat, a nyní se mi k tomu někdo nabízí sám. Zakoktala jsem:

„Chápu, svoluji…“

Zavedl mne do hotelu, a když jsem tam odložila klobouk, kázal mi kleknout si mu mezi nohy a vytáhl svůj úd.

S jakou láskou jsem se naň dívala, jakými něžnostmi jsem ho zahrnovala!

Hned první polibek naň ho uvedl do vytržení, takže zvolal:

„Ach, tys v lízání odbornice, ty, ty to umíš, to je vidět, hned mi to přijde.“